

Църква.

Църквата „Св. Димитъръ“. — Първата църква въ Присово се именувала „Св. Димитъръ“. Този светец се почиталъ твърде много още отъ Асеновци и на него се надѣвало набожното население. Кога е била построена църковната сграда, не се знае, но всё може да се предположи, че това ще да е станало следъ преселването на селото отъ Хърсово въ новото му мѣсто. Храмътъ се празнувалъ твърде тържествено на Димитровденъ, когато и отъ околнитъ села се стичалъ голѣмъ „сборъ“, дето покрай богослужението, извършвано винаги на църковнославянски езикъ, се устройвали веселби, гощавки и посещения по домоветъ на всички челяди. На сбора присѣтсвували нѣкога и турци, но тѣ не правѣли зло на раята. Гледали хорото, хранѣли се отъ изобилнитъ ястия, пригответни само за тѣхъ, и пиели ракия до пресита. Тѣ слушали съ задоволство всевъзможни пѣсни и хора отъ раята съ гайди, гадулки, свирки, кавали и др.

Църквата „Св. Димитъръ“ била каменна сграда, низка, покрита съ плочи, съградена ведно съ новото село, около края на XVI столѣтие, когато въ този край, както и въ другитъ села, е ставала голѣма промѣна, поради бунтоветъ на българитъ презъ 1598 — 1700 г. Този храмъ съ вѣкове е свиквалъ подъ своитъ скути православната рая, която е намирала въ неговитъ свети жгли насърчение, утѣха и божествена поука.

Нашествие на кърджалиитъ — За живота на присовчани отъ 1600 до 1800 та година не се намиратъ сведения. Ала презъ 1798 и 1800 г. отъ къмъ Балкана, презъ Габрово нахълтали прочутитъ кърджалийски орди. По нѣкоя причина кърджалиитъ се запрѣли за нѣколко време въ нашата котловина и оплячкосали всички села, отъ които задигали товари дрехи и храни и откарвали добитѣка, безъ да обръщатъ внимание на султанскитъ фермани за свободата на раята. Като обрали и разсипали манастира „Св. Архангелъ“, тѣ нападнали на Присово. Смѣли и сърдцати мжже, които изпълнявали царската служба за пазене на пѣтищата и проходитѣ, се опитали да защитятъ селото. Тѣ грабнали своитѣ стари оржжия (харби) и заели кръстопѣтищата. Мирното население избѣгало въ околнитъ гѣсти гори. Борбата траяла нѣколко дни. Старитъ рѣждиви шишенета на дервентджитъ (проходопазачитѣ) и куражътъ на юнацитъ помогнали на борцитѣ да отбраняватъ здраво своитѣ позиции. Единъ отъ главатаритъ на кърджалиитъ билъ убитъ. Тогавъ разярениитъ нападатели пробии защитната ограда, нахлули въ селото, подпалили го и го ограбили до дѣно. Заедно съ домоветъ била опожарена и съборена църквата „Св. Димитъръ“. Останали здрави само три кжщи. Следъ разорението на селото, злосторницитъ заминали за други села, дето, както ще видимъ, извършили голѣми злодеяния.